

Betydelsen av en sann ecklesiologi

MAN KAN SE PÅ och förstå kyrka och församling på många olika sätt. Det vanliga i officiella kyrkliga sammanhang och utredningar är att se på organisationen kyrkan, med ett särskilt intresse för beslutsstrukturen – kyrkoråd, kyrkofullmäktige, flerpastoratssamfälligheter, domkapitel och stiftsstyrelse, kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Alltifrån kyrka- stat-utredningen, över arbetet med den nya relationen till staten år 2000, konstitutionella reformer och kyrkoordningsarbete, och nu senast struktur-utredningen, har Svenska kyrkan sedan decennier tillbaka ägnat merparten av sitt kyrkotänkande åt denna del av sin verklighet.

Det är inte likgiltigt vilken struktur en kyrka har och hur beslut fattas i henne, men i sin monomana upptagenhet av organisationsfrågor påminner vår kyrka rätt mycket om en eremitkräfta. Den arten av kräftor är känd för att stoppa in sin kropp i skalet av någon död snäcka, som den sedan bär omkring på för att skydda sin känsliga bakkropp och vid behov kunna backa in i helt och hållet. Somliga eremitkräftor byter skal så sällan de kan, för andra är det livets väsentliga innehåll. Men gemensamt för dem är det faktum att hur nödvändigt skalet än är, så är det inte den levande organismen själv.

Länge var den kommunala organisationen något av Svenska kyrkans favoritskal, som hon längtade efter att krypa in i. Men under de senaste åren har den starka ekonomismen i vårt samhälle fått många beslutsfattare och planerare att se alltmer drömskt på olika modeller för hur man driver företag, särskilt stora företag med centraliserad linjeorganisation och budgetbaserad verksamhetsstyrning. Idag är det uppenbart för alltför många i kyrkan att detta sätt att tänka och leva kyrka är vanställande och självdestruktivt för henne, att det dränerar meningsfull och frimodig mission. Det är nödvändigt att välja ett helt annat perspektiv på Svenska kyrkan och fråga vad hon innerst inne är och vad hon är till för.

Den kanske viktigaste av Nya testamentets olika kyrkmetaforer är den Paulus introducerar i Första Korinthierbrevet: församlingen/kyrkan är Kristi Kropp. Han börjar det tolfte kapitlet med att tala om den Helige Andes olika nådegåvor (*charismata*) till kyrkan i Korinth, och fortsätter sedan: »Ty liksom kroppen är en och har många delar och alla de många kroppsdelarna bildar en enda kropp, så är det också med Kristus. Med en och samma Ande har vi alla döpts att höra till en och samma kropp». Aposteln säger alltså inte att vi kristna borde fungera ihop som organ och kroppsdelar gör i en frisk, harmonisk kropp, utan han säger att vi sedan dopet i vatten och Ande tillhör och är en och samma Kristi kropp. Det är inte bara en metafor – Kyrkan *är* en levande kropp med den uppståndne Herren Jesus som huvud.

Men är inte detta bara teologiska ord för en enklare och mera krass verklighet, som sociologer och socialpsykologer, tjänsteteoretiker och jurister egentligen kan beskriva bättre och mer realistiskt än de troende själva? Den språkfrågan är en nyckelfråga, som inte bara gäller hur man bäst beskriver kyrkan, utan också om trons ord överhuvudtaget är sanna och nödvändiga. Är de bara en uppsättning gammalmodiga metaforer, ett icke-egentligt, okonkret språk för en verklighet som egentligen är ett stycke vardagspsykologi plus några ovanligare ryckningar i själen, som vi kan kalla mystik? Är talet om Gud något annat än ett tal om människan, eller ger det kunskap om en verklighet som är större och djupare än vi?

Om kyrkan verkligen tror det senare, då måste hon frigöra sig från den fadda »realism» och förnuftstro som dominerat den västerländska modernismen de senaste seklen. Då måste hon våga använda sitt eget språk och tro på den sanning hon förkunnar. Och den tron inbegriper att man drar slutsatser i handling av sin kunskap om Guds sanning, t.ex. när det gäller att strukturera sitt liv och sin framtid i detta land.

Om aposteln träffar sanningen, när han skriver till korinthisarna att »vi alla har döpts att höra till en och samma kropp» och »är en enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd», då sker vår delaktighet och vårt inväxande i Kroppen genom sakramenten. Gudstjänsten är konstitutiv för kyrkan, den skapar kyrkan. Kyrkans djupaste, fundamentala struktur är given i och med de

kristna nådemedlen (ord och sakrament), och de i sin tur bär och bärs av det apostoliska herdeämbetet.

I all sin jordiskhet är församlingens gudstjänst inget mindre än den av helig Ande fyllda Kroppens bön till den Allsmäktige med och genom sitt Huvud, Frälsaren Kristus. Församlingens bön är växtens väg. Om vi inte prioriterar detta i kyrkosyn och församlingsplanering, då tror vi det inte heller. Då är liturgin och kläderna och de kristna orden bara ett gyllene papper kring en skäligen enkel present. Och hur är det med påståendet att Jesus Kristus är Kyrkans Herre – innebär det någon inskränkning i det helighållande av den politiska demokratin i kyrkan som råder hos oss?

För att tala sanning om kyrkan måste vi börja med den innersta sanningen om henne, dvs. med kyrkan som andlig verklighet och inte som ekonomisk och administrativ företeelse. Det är sanningen som ska göra oss fria, som någon har sagt.